

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: **O.**, so sídlom K., proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky**, sekcia verejnej správy, so sídlom Drieňová č. 22, 826 86 Bratislava, o opravnom prostriedku navrhovateľa na **preskúmanie zákonnosti rozhodnutia** správneho orgánu, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odporcu č.: VVS/1-900/90-32796 zo dňa 22.06.2009 **r u š í** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi právo na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Rozhodnutím č.: VVS/1-900/90-32796 zo dňa 22.06.2009 odporca postupom podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) rozhodol o rozpustení navrhovateľa z dôvodu porušovania § 4 písm. a) a b) zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozhodnutia len „zák. č. 83/1990 Zb.“).

Vo svojom odôvodnení odporca poukázal na registráciu navrhovateľa dňa 18.02.2009. Prostredníctvom internetovej stránky <http://csefalvay-group.sk/harmonia/> navrhovateľ začal presadzovať vytvorenie autonómie pre maďarskú národnostnú menšinu na území Slovenskej republiky podľa zverejneného dokumentu „Autonómia-statútum tervezet“.

Odporca v odôvodnení konštatoval, že týmto dokumentom, jeho uverejnením na internetovej stránke a napĺňaním obsahu tohto dokumentu navrhovateľ porušuje Ústavu Slovenskej republiky a jej zákony, pričom dosahovanie svojich cieľov sleduje spôsobmi, ktoré sú v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky a jej zákonmi. Odporca svoje závery podporil citáciou zákonných textov § 4 písm. a) a b) zák. č. 83/1990 Zb. a čl. 3 ods. 1 a čl. 34 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.

Napriek tomu, že odporca listom z 15.05.2009 vyzval navrhovateľa podľa § 12 ods. 3 zák. č. 83/1990 Zb., aby od činnosti upustil, navrhovateľ na výzvu nereagoval, a naďalej pokračuje vo svojej činnosti uverejňovaním predmetného dokumentu na svojej internetovej stránke.

Na základe týchto skutočností odporca rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

II.

Vo včas podanom odvolaní z 20.07.2009 doručenom dňa 21.07.2009 (rozhodnutie bolo navrhovateľovi prostredníctvom pošty doručené dňa 29.06.2009, tzn. bola splnená zákonná 30 – dňová lehota) proti hore uvedenému rozhodnutiu (správne malo byť podanie navrhovateľa označené ako opravný prostriedok) navrhovateľ konštatoval, že *vo svojej činnosti sledoval vytvorenie autonómie, ale nie len pre maďarov žijúcich v Slovenskej republike, ale pre južné Slovensko, kde s nimi žijú spolu aj Slováci a iné národnosti.*

Ďalej s odkazom na list odporcu z 29.12.2009 a Ústavu Slovenskej republiky zdôraznil právo národov a národnostných menšín na sebaurčenie a svoj názor, že odporca potvrdil, že navrhovateľ neporušil Ústavu Slovenskej republiky.

Tiež navrhovateľ nesúhlasil s tvrdením odporcu, že navrhovateľ svojou činnosťou ohrozuje celistvosť Slovenskej republiky, lebo každá forma autonómie sa vytvára v rámci štátu, zaručuje celistvosť daného štátu a to je aj zakotvené v stanovách navrhovateľa.

Argumentáciu odporcu, voči ktorej vyslovil dôrazný protest, navrhovateľ charakterizoval ako nezrozumiteľnú a fašistickú.

III.

Vo vyjadrení zo dňa 21.08.2009 odporca s odkazom na ust. čl. 3 Ústavy Slovenskej republiky že odvolávanie sa na pojmá iných národností (nielen maďarskej) do presadzovanej autonómie na juhu Slovenska je irelevantné, pretože výkon práv príslušníkov akejkoľvek národnosti (vrátane národnostných a etnických skupín) nesmie viesť k ohrozeniu zvrchovanosti a územnej celistvosti Slovenskej republiky.

Najmä odporca poukázal na obsah pojmu autonómia, keď ju charakterizoval ako formu určitej nezávislosti, resp. samostatnosti v rámci štátu, tak ako je známe z histórie i z nedávneho medzinárodnopolitického vývoja na Balkáne, a autonómia podľa odporcu sleduje vytvorenie absolútnej nezávislosti v ponímaní vzniku samostatného štátu, resp. odtrhnutia územia štátu a jeho pričlenenia k územiu iného štátu, a tým i zmenu hraníc štátu.

Ďalej podľa odporcu nielen občania väčšinovej národnosti ale ani príslušníci iných národnostných menšín alebo etnických skupín nepresadzujú vytvorenie autonómie na juhu Slovenska. Pri tom poukázal na niektoré skupiny ľudí, ktorí s tejto súvislosti otvorene deklarujú nespokojnosť s ustanovením hraníc maďarského štátu na základe Trianonskej mierovej zmluvy z roku 1920.

Vo svojom vyjadrení odporca rovnako zdôraznil vplyv ustanovení Rámcového dohovoru na ochranu práv národnostných menšín (s platnosťou od 1. februára 1998) na výkon práv a slobôd národnostných menšín.

Záverom sa odporca domáhal odvolanie zamietnuť a svoje rozhodnutie potvrdiť.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako súd vecne príslušný rozhodovať o opravnom prostriedku v tejto veci (§ 12 ods. 3 in fine zák. č. 83/1990 Zb. v spoj. s ust. § 246 ods. 2 písm. a) a § 250l a nasl. O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj jemu predchádzajúce správne konanie v rozsahu a z dôvodov uvedených v opravnom prostriedku postupom podľa Tretej hlavy Piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že opravný prostriedok bol podaný oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 250m ods. 2 O.s.p.), po posúdení jeho obsahu vzhľadom k domáhanému sa petitu návrhu nariadil vo veci pojednávanie (§ 250q ods. 1 O.s.p.) a po jeho verejnom vykonaní dospel k záveru, že podaný opravný prostriedok je dôvodný, pretože rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov (na čo musel prihliadnuť z úradnej povinnosti v zmysle § 250j ods. 3 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p.), a preto postupom podľa § 12 ods. 4 veta posledná zák. č. 83/1990 Zb. preskúmané rozhodnutie zrušil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie (§ 250q ods. 2 O.s.p.) z nasledujúcich dôvodov.

Účastníci vo svojich protikladných argumentoch vychádzali z odlišného pohľadu na vyhodnotenie aktivít navrhovateľa, resp. rozchádzali sa v obsahu ako aj rozsahu právneho pojmu autonómia. Najmä odporca pri svojej argumentácii citoval ust. § 4 písm. a) a b) zák. č. 83/1990 Zb. v spojení s čl. 3 ods. 1 a čl. 34 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a následne v svojom vyjadrení z 21.08.2009 uviedol, že *„Autonómia ako forma určitej nezávislosti, resp. samostatnosti v rámci štátu, tak ako je známe z histórie i z nedávneho medzinárodnopolitického vývoja na Balkáne, sleduje vytvorenie absolútnej nezávislosti v ponímaní vzniku samostatného štátu, resp. odtrhnutia územia štátu a jeho pričlenenia k územiu iného štátu, a tým i zmenu hraníc štátu“*.

Z uvedeného dôvodu bolo legálne očakávanie navrhovateľa, že odporca svoje závery, ktoré vyvodil pri aplikácii hore cit. § 4 písm. a) a b) zák. č. 83/1990 Zb. v spojení s čl. 3 ods. 1 a čl. 34 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky aj dostatočne objasní. Pričom je nutné vychádzať zo súčasnej spoločenskej diskusie k tomuto pojmu, kedy rôzne vrstvy slovenskej spoločnosti, zoskupenia alebo jednotlivci tomuto výrazu prisudzujú nejednotný a často krát odlišný význam.

Podľa § 4 písm. a) a b) zák. č. 83/1990 Zb. nie sú dovolené združenia, ktorých cieľom je popierať alebo obmedzovať osobné, politické alebo iné práva občanov pre ich národnosť, pohlavie, rasu, pôvod, politické alebo iné zmýšľanie, náboženské vyznanie a sociálne postavenie, rozniecovať nenávisť a neznášanlivosť z týchto dôvodov, podporovať násilie alebo inak porušovať Ústavu Slovenskej republiky a zákony, alebo ktoré sledujú dosahovanie svojich cieľov spôsobmi, ktoré sú v rozpore sústavou Slovenskej republiky a zákonmi.

Podľa čl. 3 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky územie Slovenskej republiky je jednotné a nedeliteľné.

Podľa čl. 34 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky výkon práv občanov patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám zaručených v tejto ústave nesmie viesť k ohrozeniu zvrchovanosti a územnej celistvosti Slovenskej republiky.

Na základe uvedených citácií ústavných a zákonných textov odporca dospel k právnenému a nezvratnému záveru, že navrhovateľ ako občianske združenie svojim konaním spochybňuje jednotnosť a nedeliteľnosť územia Slovenskej republiky. Právo na sebaurčenie je prirodzeným právom národov. Na Území Slovenskej republiky žije iba jeden národ, a tým je národ slovenský.

Základným jadrom hore uvedeného právneho záveru odporcu je konštatovanie, že „navrhovateľ ako občianske združenie svojim konaním spochybňuje jednotnosť a nedeliteľnosť územia Slovenskej republiky“. Takéto strohé konštatovanie právneho záveru zo strany odporcu však neobsahuje relevantné argumenty, logicky odôvodniteľné úvahy presvedčivo objasňujúce myšlienkový pochod odporcu smerujúci od zisteného skutkového stavu až po riadnu aplikáciu práva orgánom štátnej moci na zistenú skutočnosť.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Podľa § 46 Správneho poriadku rozhodnutie [správneho orgánu] musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Hore uvedený minimálny právny rámec korešponduje s ústavným princípom právnej istoty jednotlivca v konaní, v ktorom správny orgán rozhoduje o jeho právach, povinnostiach alebo právom chránených záujmoch, lebo povinnosťou správneho orgánu je jednoznačným a presvedčivým spôsobom dať účastníkovi najavo, ako rozhodol.

V správnom súdnictve súd podrobuje prieskum zákonnosti napadnutého rozhodnutia správneho orgánu vo všetkých jeho častiach, tzn. že preveruje nielen zákonnosť jeho výrokovej časti rozhodnutia ale aj dôvody, na základe ktorých mal správny orgán právne posúdiť vec. Potom tieto dôvody správneho orgánu vytvárajú pre správny súd minimálny právny základ na presvedčivé odôvodnenie, a s ich následným využitím správny orgán jasne a zrozumiteľne opíše a presvedčivo objasní, v čom sú závery napadnutého rozhodnutia riadne a v čom protikladné argumenty protistrany boli mylné.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odporcu vyplýva, že odporca na str. 1 odôvodnenia najskôr konštatoval zistenie, čo je cieľom navrhovateľa ako občianskeho združenia a čo by mal robiť, potom deklaroval úsudok, že prostredníctvom svojej internetovej stránky navrhovateľ začal presadzovať vytvorenie autonómie pre maďarskú národnostnú menšinu (dôraz na dokument „Autonómia-statútum tervezet“), a na záver odporca vyslovil bez bližšieho logického odôvodnenia právny záver, že uverejnením a napĺňaním obsahu tohto dokumentu navrhovateľ porušuje Ústavu Slovenskej republiky a jej zákony.

Takýto prístup odporcu ako správneho orgánu nie je v súlade s príkazom na presvedčivé odôvodnenie obsiahnutým v cit. ust. § 47 ods. 3 Správneho poriadku, nakoľko neponúka žiadne argumenty účastníkovi, aby zistil dôvody, prečo jeho konkrétne správanie (vytýkané

činnosti vykonávané prostredníctvom internetových stránok) smeruje proti výkladovému rámci pre aplikáciu sporných ust. § 4 písm. a) a b) zák. č. 83/1990 Zb. v spojení s čl. 3 ods. 1 a čl. 34 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.

Naopak, Najvyšší súd by za tejto situácie očakával dôslednú interpretáciu pojmu autonómia na právne a iné podmienky Slovenskej republiky ako aj dôkladné vyhodnotenie hore citovaných aktivít navrhovateľa, najmä s prihliadnutím na ich tvrdenú závažnú celospoločenskú nebezpečnosť (narušovanie územnej celistvosti štátu). Až potom mal odporca pristúpiť k aplikácii príslušných právnych noriem na takto zistený skutkový stav (skutkové závery). V tomto vidí Najvyšší súd nepreskúmateľnosť rozhodnutia mu predloženého na súdny prieskum.

Správne súdnictvo je založené na súdnom prieskume najmä zákonnosti napadnutého rozhodnutia a mu predchádzajúceho rozhodnutia. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia je základnou prekážkou, ktorá marí hore vymedzenú úlohu správneho súdu, pričom môže byť zapríčinená nedostatkom dôvodov alebo svojou nezrozumiteľnosťou.

Za nedostatok dôvodov, ktoré by inak mali byť riadne objasnené v odôvodnení rozhodnutia správneho orgánu, nie je možné považovať čiastkové nedostatky odôvodnenia rozhodnutia správneho orgánu, ale iba nedostatok skutkových dôvodov. V prejednávanej veci odporca neobjasnil vôbec svoj právny záver, že *„navrhovateľ ako občianske združenie svojim konaním spochybňuje jednotnosť a nedeliteľnosť územia Slovenskej republiky“*. Takýto záver v kontexte odôvodnenia napadnutého rozhodnutia sa javí prinajmenej ako prekvapivý, čo je však v rozpore s hore citovaným právnym rámcom.

Na základe uvedeného Najvyšší súd postupom ex offo na základe ustanovenia § 250j ods. 3 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p. pristúpil postupom podľa § 250q ods. 2 v spoj. s § 12 ods. 4 zák. č. 83/1990 Zb. k zrušeniu napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 250j ods. 3 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p. súd zruší napadnuté rozhodnutie správneho orgánu a vráti vec žalovanému správnenému orgánu na ďalšie konanie, ak bolo rozhodnutie vydané na základe neúčinného právneho predpisu, ak rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov alebo rozhodnutie je nepreskúmateľné pre neúplnosť spisov správneho orgánu alebo z dôvodu, že spisy neboli

predložené. Súd zruší rozhodnutie správneho orgánu a konanie zastaví, ak rozhodnutie vydal orgán, ktorý na to nebol podľa zákona oprávnený. Rozsahom a dôvodmi opravného prostriedku v týchto prípadoch nie je súd viazaný.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností a po vyhodnotení námietok navrhovateľa Najvyšší súd postupom podľa 5. časti Občianskeho súdneho poriadku a zák. č. 83/1990 Zb. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku. Nad rámec odôvodnenia Najvyšší súd musí zdôrazniť, že základom rozsudku o zrušení napadnutého rozhodnutia správneho orgánu je hore uvedená procesná vada, ktorá súdu bráni pristúpiť k posúdeniu merita sporu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky neuviedol vo výroku zrušujúceho rozsudku zákonné ustanovenie, podľa ktorého bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené (§ 250j ods. 4 prvá veta O.s.p.), nakoľko dôvodom podania tejto informácie súdom je v zmysle § 250j ods. 4 veta druhá O.s.p. poskytnúť podklady pre posúdenie prípustnosti možného odvolania proti rozsudku súdu. Nakoľko proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu vydaným v správnom súdnictve sú nielen generálne (§ 246 c ods. 1 O.s.p.) ale aj špeciálne (§ 250ja ods. 6 O.s.p.) prípustné opravné prostriedky, potom nie je možné ust. § 250j ods. 4 O.s.p. na výroky rozhodnutí Najvyššieho súdu aplikovať.

V.

O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 250k ods. 1 a § 151 v spojitosti s § 250l ods. 2 O.s.p., podľa ktorého úspešnému navrhovateľovi právo na úplnú náhradu trov tohto konania vznikne, len ak o to včas požiada. Nakoľko úspešný navrhovateľ si svoje právo v zákonnej 3 - dňovej lehote neuplatnil a zo súdneho spisu pre konajúci súd nevyplýva, že by odporcovi trovy v súvislosti so súdnym konaním vznikli, neboli mu ani priznané.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 02. februára 2010

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová